

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Natura 2000- plejeplan

for Naturstyrelsens arealer

i Natura 2000-område nr. 187
Kystskrænter ved Arnager Bugt

Titel:

Natura 2000-plejeplan for
Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-
område nr. 187 Kystskrænter ved
Arnager Bugt

Udgiver:

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
www.nst.dk

År:

2012

Foto:

Forside: Dorte Bugge Jensen, Naturstyrelsen
Øvrige: Naturstyrelsen

Kort:

Naturstyrelsen, på baggrund af kortmaterialer i henhold til tilladelse
G18/1997 (Kort og Matrikelstyrelsen)

ISBN nr.

978-87-7279-812-7

Må citeres med kildeangivelse.

Generelt

Naturstyrelsen har udarbejdet Natura 2000-planer for 246 områder i Danmark.

Denne plejeplan følger op på Natura 2000-planen for område N 187 *Kystskrænter ved Arnager Bugt* og vedrører Naturstyrelsens arealer på ca. 7 ha.

Billede 1 Oversigt over Natura 2000-områdets afgrænsning (rød streg) og styrelsens arealer (stærk grøn farve) i området.

I denne plejeplan er arealer og indsats for lysåbne naturtyper. Bemærk, at Naturstyrelsens samlede arealforvaltning i området er omfattet af flere planbestemmelser og retningslinjer end dem, der findes i denne plan.

Naturstyrelsen skal udarbejde et resumé af plejeplanen, som skal indgå i en kommunal/statslig Natura 2000-handleplan. Dette resumé er indsat som bilag 1.

Der er udarbejdet en såkaldt miljøvurdering ("SMV") af plejeplanen. Den er indsat som bilag 2.

Plejeplanen skal senest være gennemført med udgangen af år 2015.

Områdebeskrivelse

Natura 2000-området ligger på Sydvestbornholm ved kysten øst for Arnager og dækker ca. 20 ha. Området er karakteriseret ved høje kystskrænter, der primært består af sand aflejret i kridttiden. Kystskrænterne og det tilhørende planteliv i form af kalkelskende overdrevsplanter er udsat for fri dynamik i form af nedskred af skrænterne dvs. der er varierende områder med blottet jord og plantedække i mosaik. Nedenfor skrænterne findes der bæltter af strandvold med flerårige planter. Ovenfor skrænterne i den vestligste del af Natura 2000 området findes et afgræsset overdrevsområde med en blanding af surt og kalkrigt overdrev.

Området er udpeget af hensyn til i alt 5 habitatnaturtyper. Naturtyper på Naturstyrelsens arealer ses i Tabel A.

For en uddybende beskrivelse af Natura 2000-området, herunder præsentation af udpegningsgrundlaget for området, henvises til [Natura 2000-planen](#). På Naturstyrelsens hjemmeside kan der også findes forklaring af begreber mv.

Naturtyrelsen ejer ca. 7,3 ha indenfor Natura 2000 området. Længst fra kysten findes områder med skovbevoksning bestående af eg, skovfyr, kirsebær, røn, hassel, birk og tjørn. Mod kysten er området domineret af stejle kystskrænter, hvor der flere steder lever digesvaler. På kystskrænterne er der kortlagt naturtyper på ca 1 ha af arealet. De kalkrige plantesamfund, tørt kalksandsoverdrev og kalkoverdrev, findes i mosaik på de tørre skrænter, hvor de udsættes for den herskende dynamik med nedskred af skrænten.

Tabel A Naturtyper i plejeplanen

Naturtype	Nr.	Navn	Areal ejet af NST (ca. ha)
Lysåbne naturtyper	6120	Tørt kalksandsoverdrev	<1
	6210	Kalkoverdrev	1
I alt			1

Tabel A viser Naturstyrelsens arealer med naturtyper i området. (Dertil kommer kystklint, som ikke er kortlagt, og hvor ingen plejeindsats er påkrævet, da den frie dynamik hersker).

Mål og plejetiltag

I dette afsnit beskrives Naturstyrelsens mål for de lysåbne naturtyper. Der kan være flere mål for et givent areal med en naturtype (se tabel B).

Desuden præsenteres de typer af pleje/drift, som styrelsen forventer at anvende. På et givent areal kan der forekomme mere end én slags pleje/drift (se tabel C).

Arealtallene i tabellerne udtrykker Naturstyrelsens bud på omfanget af de enkelte plejetiltag.

Da naturtyperne ligger på den stejle kystskrænt, er det svært at foretage pleje af arealerne. Græsning og slæt er ikke muligt. Den frie dynamik på skrænterne betyder, at der bestandigt blottes nye arealer, hvor overdrevsplanterne har mulighed for at indvandre, ligesom der tabes arealer med overdrevsvegetation, når skrænten skrider ned.

Plejen af naturtyperne vil bestå i bekæmpelse af problemarten gyvel på 10 % af arealet (se billede 2 og 3).

Billede 2 Oversigt over Natura 2000-området. De stejle kystskrænter huser kalkelskende overdrevsvegetation. Gyvel er en problemart som skal bekæmpes.

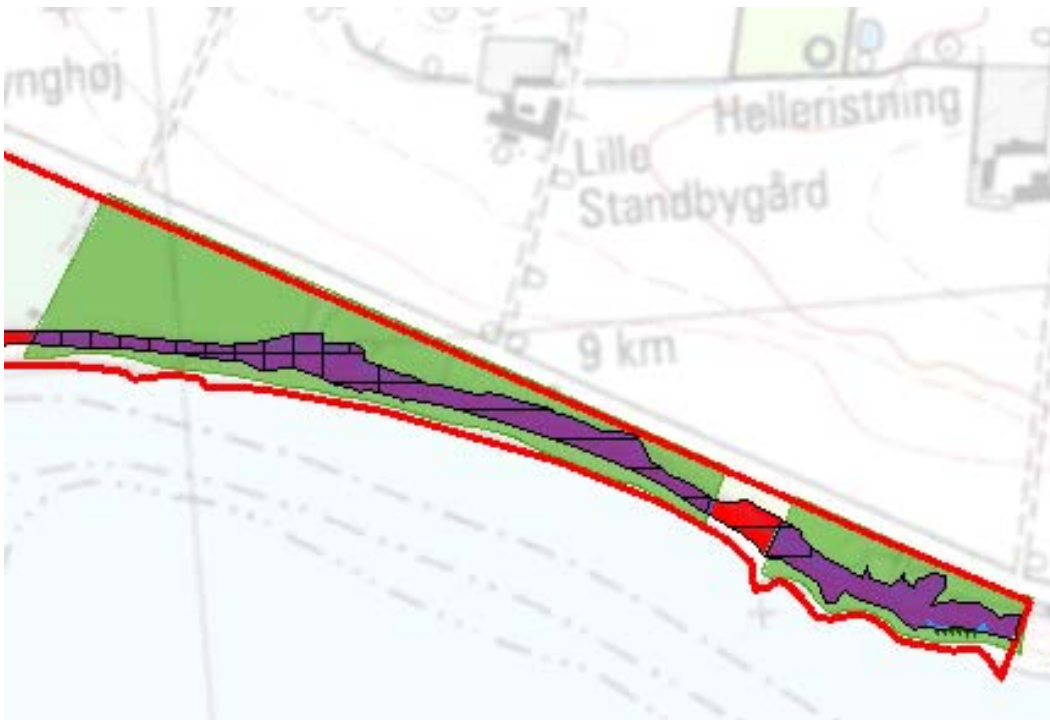
Tabel B Mål for lysåbne naturtyper

		Periodens mål	Ha (ca.)
6120	Tørt kalksandsoverdrev	Naturtypebevarende pleje	<1
6210	Kalkoverdrev	Naturtypebevarende pleje	1

Tabel C Pleje af hensyn til lysåbne naturtyper

	Naturtype	Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Ha (ca.)
6120	Tørt kalksandsoverdrev	Bekæmpelse af andre problemarter	eksisterende	<1
6210	Kalkoverdrev	Bekæmpelse af andre problemarter	eksisterende	<1

I tabel C dækker kategorien "Eksisterende driftsplan mv." over de tilfælde, hvor den pågældende drift/pleje allerede forekommer eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at tiltaget skal gennemføres.

Billede 3. Kort som viser arealer med lysåbne naturtyper, der løbende plejes (lilla farve) af Naturstyrelsen.

Bilag

Bilag 1: Resumé af plejeplan for Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-område N187 Kystskrænter ved Arnager Bugt

Naturstyrelsen ejer ca. 7,3 ha indenfor Natura 2000 området. Længst fra kysten findes områder med skovbevoksning bestående af eg, skovfyr, kirsebær, røn, hassel, birk og tjørn. Mod kysten er området domineret af stejle kystskrænter, hvor der flere steder lever digesvaler. På kystskrænterne er der kortlagt naturtyper på ca 1 ha af arealet. De kalkrige plantesamfund, tørt kalksandsoverdrev og kalkoverdrev, findes i mosaik på de tørre skrænter, hvor de udsættes for den herskende dynamik med nedskred af skrænten.

Tabel a Kortlagte naturtyper på Naturstyrelsens arealer i området

Naturtype	Nr.	Navn	Areal ejet af NST (ca. ha)
Lysåbne naturtyper	6120	Tørt kalksandsoverdrev	<1
	6210	Kalkoverdrev	1
I alt			1

Indsats for naturtyperne

I det følgende angives Naturstyrelsens planlagte indsats for *naturtyperne* på udpegningsgrundlaget.

Tabel b Planlagt indsats for lysåbne naturtyper

Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Ha (ca.)
Bekæmpelse af andre problemarter	eksisterende	<1
I alt		<1

I tabel b dækker kategorien "Eksisterende driftsplan mv." over de tilfælde, hvor den pågældende drift/pleje allerede forekommer eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at tiltaget skal gennemføres.

Bilag 2: Miljøvurdering af Natura 2000-plejeplanen

Den enkelte plejeplan skal i henhold til lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 om miljøvurdering af planer og programmer have sin egen miljørapport. Rapporten skal indeholde de oplysninger, der følger af bilag 1 i loven.

Der er også udarbejdet en miljøvurdering af Natura 2000-planen, som ligger på Naturstyrelsens hjemmeside: [Miljørapport for Natura 2000-planen](#).

a) Planens indhold og hovedformål samt andre relevante planer

❖ Indhold

Det primære indhold i plejeplanen for Naturstyrelsens areal er en oversigt over planperiodens mål og plejetiltag for naturtyper og arter på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.

❖ Formål

Plejeplanens formål er at udmønte Natura 2000-planen på Naturstyrelsens andel af Natura 2000-området. Indsatsen i 1. planperiode skal sikre eksisterende naturværdier på udpegningsgrundlaget og indlede en proces, der genopretter eventuel akut truet natur under hensyntagen til eventuelle modstridende naturinteresser.

❖ Relevante planer

Plejeplanen følger op på Natura 2000-planen for området. Udover at være omfattet af plejeplanen, er Naturstyrelsens arealer også underlagt andre interne retningslinjer for arealforvaltningen. I det omfang der måtte være modstrid mellem dem og plejeplanen, vil plejeplanen blive fulgt.

b) Nuværende miljøstatus og nul-alternativet

Områdets nuværende miljøstatus er gennemgået i Natura 2000-planen for det aktuelle område, hvorfor der henvises til denne.

Hvis ikke plejeplanen for 1. planperiode iværksættes, vil Naturstyrelsen fortsætte den eksisterende pleje af de udpegede arealer i henhold til bl.a. Naturstyrelsens naturplejestrategi og lokale driftsplan. Alle forekomster af naturtyper vil dog ikke nødvendigvis udvikles i retning af eller fastholdes i gunstig bevaringsstatus, hvis ikke plejeplanen iværksættes.

c) Miljøforhold i områder, der kan blive væsentligt berørt af plejeplanen

Den planlagte pleje vil ændre tilstanden af naturtyperne.

d) Eksisterende miljøproblemer

Der er en række trusler mod naturtyper på områdets udpegningsgrundlag, herunder tilgroning med problemarter som gyvel. Truslerne er systematisk beskrevet i Natura 2000-planen for området, hvorfor der henvises til denne.

e) Relevante internationale miljøbeskyttelsesmål

Plejeplanen er en udmøntning af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver implementeret i dansk lov via miljømålsloven og skovloven. Plejeplanen vil sikre, at areal og tilstand af naturtyper på udpegningsgrundlaget, samt levesteder for arter på udpegningsgrundlaget, ikke går tilbage eller forringes. Samtidig vil der ske en særlig indsats for truede naturtyper og arter.

I henhold til EU's vandrammedirektiv er det overordnede mål at naturlige vandforekomster opnår "god tilstand". Direktivet er implementeret via miljømålsloven og skal realiseres med vandplanerne. Arbejdsdelingen mellem vandplanerne og Natura 2000-planerne (og dermed plejeplanerne) er således, at vandplanlægningen tager sig af vandkvalitet i vandløb, større søer, kystvande og fjorde, mens Natura 2000-planlægningen tager sig af småsøer og hydrologien på naturarealer som f.eks. rigkær og andre engarealer.

Natura 2000-direktiverne er blandt EU's bidrag til gennemførelsen af en række internationale biodiversitetskonventioner som f.eks. Ramsar-konventionen, Bern-konventionen og Bonn-konventionen, samt delmål 11 og 12 blandt de 20 delmål som blev vedtaget ved partsmødet i FN's biodiversitetskonvention i Nagoya i 2010 (Aichi-målene). Delmål 11 og 12 omhandler netop beskyttelse af naturområder og arter.

f) Planens indvirkning på miljøet

Planens indvirkning på	Påvirkes	Ingen væsentlig påvirkning	Redegørelse for indvirkning
Biologisk mangfoldighed	X		Den biologiske mangfoldighed knyttet til naturtyper på udpegningsgrundlaget sikres og øges via bekæmpelse af problemarter på kalksands- og kalkoverdrev på skrænterne. Den planlagte pleje fastholder og/eller genopretter naturtyperne på udpegningsgrundlaget med deres karakteristiske arter.
Befolkningen	X		Mulighederne for rekreative oplevelser i tilknytning til området sikres eller forbedres via et forbedret naturgrundlag.
Menneskers sundhed		X	
Fauna og flora	X		Eventuelle konsekvenser for rødlistede arter, gullistede ansvarsarter eller bilag IV-arter, kendt fra området som omfattes af plejeplanen, vurderes at være neutrale eller positive. Den rødlistede knopnellike og bilag IV arten markfirben forventes at have gavn af at den højere vegetation begrænses, hvorved der sikres mere lys og varme til jordbunden.
Jordbund		X	
Vand		X	
Luft		X	

Klimatiske faktorer	X	
Materielle goder	X	
Landskab	X	Den planlagte pleje af kystskrænterne vil medvirke til at bevare variationen i landskabet og bevare de landskabelige værdier knyttet hertil.
Kulturarv, herunder kirker	X	
Arkitektonisk arv	X	
Arkæologisk arv	X	

g) Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet

Plejeplanen forventes ikke at få negative konsekvenser for miljøet, men vil derimod sikre og forbedre områdets naturgrundlag, med fokus på naturtyperne på udpegningsgrundlaget. Der vurderes derfor ikke at være behov for foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet.

h) Grundlag for prioriteringer og valg

Natura 2000-planen udgør grundlaget for plejeplanens prioriteringer og valg. I de tilfælde hvor der har været forudset en modstrid mellem hensyn til forskellige arter og/eller naturtyper på områdets udpegningsgrundlag, har Natura 2000-planen allerede foretaget denne prioritering.

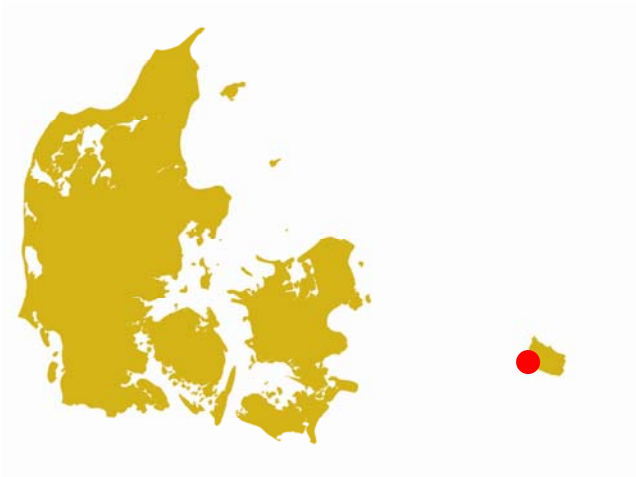
i) Overvågning

Natura 2000-indsatsen bliver løbende overvåget i forhold til udpegningsgrundlag og naturværdier via NOVANA overvågningsprogram. Desuden afrapporterer Danmark den nationale indsats vedrørende habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne til EU-kommissionen hvert 6. år.

j) Ikke-teknisk resume

I medfør af lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 er der foretaget en miljøvurdering af plejeplanen for Naturstyrelsens arealer i N187 *Kystskrænter ved Arnager Bugt*. Plejeplanens formål er at udmønte Natura 2000-planen for de pågældende arealer ved at sikre eller forbedre tilstand og bevaringsprognose for de arter og naturtyper, området er udpeget for at beskytte. Hvis ikke plejeplanen iværksættes, vil naturtyperne blive plejet med vidtgående naturhensyn i henhold til styrelsens øvrige planer og strategier. Hvis ikke plejeplanen iværksættes, vil området blive plejet i henhold til bl.a. Naturstyrelsens naturplejestrategi og lokale driftsplan. Alle forekomster af naturtyper vil dog ikke nødvendigvis udvikles i retning af eller fastholdes i gunstig bevaringsstatus, hvis ikke plejeplanen iværksættes.

Plejeplanen forventes med det beskrevne plejetiltag, bekæmpelse af problemarter, at sikre og forbedre naturtilstanden på de lysåbne naturtyper. Hermed sikres den biologiske mangfoldighed og påvirkningen af rødlistede og Bilag IV arter forventes at være neutral eller positiv. Den landskabelige variation bevares ligeledes.

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Haraldsgade 53
DK-2100 København Ø
Tlf.: (+45) 72 54 30 00

www.nst.dk